Lietuvos dviračių sporto federacijos tvarumo politika

Lietuvos dviračių sporto federacija (LDSF), atsižvelgdama į esamas grėsmes pasaulio klimatui, reaguodama į viso pasaulio mastu didėjantį visuomenės, politinių lyderių bei sporto bendruomenės įsitraukimą sprendžiant darnaus vystymosi klausimus, šia Tvarumo politika siekia prisidėti prie bendro tvarumo tikslų įgyvendinimo, tvarumą suvokdama kaip įsipareigojimą atsakingai naudoti išteklius savo reikmėms nepakenkiant ateities kartų pajėgumui apsirūpinti savo reikmėms.

LDSF pripažįsta tarptautinių įsipareigojimų, tokių kaip Jungtinių Tautų Darbotvarkės 2030, Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos iškeltų Darnaus vystymosi tikslų svarbą. Įvertinant tarptautinės sporto bendruomenės pastangas prisidėti prie tvarumo tikslų įgyvendinimo sporto veiklose, LDSF remiasi Tarptautinio olimpinio komiteto politikos dokumentu „Sports for Climate Action“ (Sportas už veikimą dėl klimato). LDSF remia ir vadovaujasi Tarptautinės dviračių sporto federacijos priimta Tvarumo politika, kurios principais remiantis yra parengta ši Tvarumo politika.

Mes, dviračių sporto bendruomenės nariai, galime didžiuotis, jog mūsų sporto šaka propaguoja aktyvią fizinę veiklą natūralios gamtinės aplinkos apsuptyje, taip paverčiant dviračių sportą unikaliu. Dviračių sporto bendruomenės nariai savo veikla geba suderinti aktyvų gyvenimo būdą atsižvelgdami į gamtinės aplinkos išsaugojimui būtinus reikalavimus. Todėl, turėdami reikiamų įgūdžių bei patirties, esame palankioje padėtyje siekti tolimesnių su tvarumu bei darniu vystymusi susijusių tikslų socialinėje, ekonominėje bei aplinkosauginėje plotmėse. Taip pat, savo veiksmais galime įgyvendinti tvarią ir atsakingą elgseną ne vien savo bendruomenės viduje, tačiau ir aktyviai skleisdami žinutę apie dviračių sportą kaip apie tvarią sporto šaką.

Darnaus vystymosi tikslai, priimti šios Tvarumo politikos rėmuose, galioja tiesiogiai į LDSF veiklą įsitraukusiems asmenims, LDSF nariams ir su jais susijusiais asmenimis, sportininkams, treneriams, dviračių sporto renginių žiūrovams, partneriams ir visiems kitiems bet kokia forma dalyvaujantiems LDSF bei dviračių sporto veikloje.

Vadovaujantis tarptautiniuose dokumentuose išskirtomis prioritetinėmis sritimis bei uždaviniais, numatome, jog sieksime pokyčių didesnio tvarumo link šiose srityse:

Klimato kaitos poveikio sumažinimas

LDSF vadovaujasi neutralumo klimato atžvilgiu (climate neutral) principu organizuojant savo veiklas, pavyzdžiui, atlikdama numatomą ir faktinę išmetamo anglies dvideginio analizę. Stengiamasi surasti moksliškai pagrįstus sprendimus, leidžiančius sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį arba kompensuoti patirtas emisijas prisidedant prie klimato kaitą mažinančių projektų. LDSF taip pat įsipareigoja propaguoti sąmoningumą ekologiniais bei tvarumo klausimais remdama aktyvų įsitraukimą sprendžiant klimato kaitos klausimus savo bendruomenės tarpe bei plačiojoje visuomenėje, naudodamasi savo komunikacijos priemonėmis. Keliavimas į ir iš dviračių sporto varžybų, iškastinio kuro naudojimas sukelia emisijas, kurios yra vienas iš klimato kaitą stiprinančių veiksnių. Transporto priemonių judėjimas dideliam srautui nepritaikytais keliais bei laikinas jų pastatymas ant laisvos žemės plotų gali sukelti neigiamų trumpalaikių ir ilgalaikių pasekmių dirvožemiui, gruntiniams vandenims, kraštovaizdžiui, augalijai, gyvūnijai bei vietos bendruomenėms. Galiausiai, LDSF, kaip dviračių sportą Lietuvoje kuruojanti organizacija, savo administracine veikla taip pat sukelia emisijas. LDSF, dviračių sporto klubai bei bendruomenės nariai įsipareigoja naudoti bei skatinti naudotis mažesnę įtaką klimatui turinčiais alternatyviais kelionės būdais (pvz. keliems asmenims keliauti ta pačia transporto priemone), taip pat siekti naudotis skaitmeninių technologijų sprendimais organizuojant administracinę veiklą, jei nėra būtinybės fiziniam asmenų susibūrimui.

Būtini veiksmai:

Kelionių emisijų mažinimas:

- Organizuoti bendrai dalijamą transportą į didžiuosius renginius.
- Parengti rekomendacijas klubams ir sportininkams dėl efektyvių kelionių planavimo.

Skaitmenizacija:

● Padidinti virtualių susitikimų dalį administracinėje veikloje, sumažinant poreikį fiziniams susitikimams.

Gamtinių buveinių apsauga

Dviračių sportas savo tradicine forma yra išskirtinis tuo, jog vyksta gamtinėje aplinkoje, tačiau renginių organizavimas, didelio dalyvių skaičiaus buvimas vienoje teritorijoje ir sportinės veiklos padariniai gali neigiamai paveikti vietovės aplinką. Dviračių sporto veiklų organizatoriai privalo pasirūpinti, jog sportinės veiklos urbanizuotoje ar gamtinėje aplinkoje vyktų paliekant kuo įmanoma mažiau pėdsakų ir sutrikdymų, skiriant ypatingą dėmesį augalijos bei gyvūnijos apsaugai. Dviračių sporto bendruomenė įsipareigoja skatinti supratimą apie žmonių daromą poveikį aplinkai, siekti išsaugoti plačiai pasiekiamas gamtines teritorijas plačiajai visuomenei. Taip pat, svarbu tęsti įsipareigojimą po dviračių sporto veiklų nepalikti jokių įrengimų arba šiukšlių, darančių žalą gamtinei aplinkai.

Būtini veiksmai:

Tvarios varžybų praktikos:

● Riboti dalyvių skaičių jautriose gamtinėse teritorijose, atsižvelgiant į vietovės apkrovos galimybes.

Švietimo iniciatyvos:

● Rengti mokymus organizatoriams apie poveikio aplinkai mažinimo priemones ir taisykles jautriose gamtinėse zonose.

Taisyklių laikymasis ir bendradarbiavimas

Dviračių sporto bendruomenė įsipareigoja laikytis vietos teisės aktų ar taisyklių, numatančių elgesį ir apribojimus tam tikrose teritorijose. Dviračių sportas, kaip ir kitos rekreacinės veiklos, remiasi teise lankytis privačiose teritorijose. Siekiant užtikrinti nepriekaištingą dviračių sporto reputaciją, demonstruoti pagarbą viešai ir privačiai nuosavybei ir vengti potencialios žalos privalo kiekvienas individualus dviračių sporto bendruomenės narys. Dviračių sporto veiklų organizatoriai įsipareigoja suderinti planuojamas veiklas su visomis suinteresuotomis šalimis (teritorijų savininkais, gamtosaugininkais, medžiotojais, viešojo sektoriaus institucijomis).
Siekiant paskatinti tvarumo tikslų ir praktikų įgyvendinimą, rekomenduojama užmegzti bendradarbiavimo ryšius tarp skirtingų sektorių (viešojo, nevyriausybinio, sporto verslo) vietinių ir tarptautinių organizacijų, kadangi bendromis pastangomis pasiekti teigiami rezultatai yra jaučiami platesniame naudos gavėjų rate. Siekdami supažindinti plačiąją visuomenę su dviračių sportu, turi plačią galimybę pristatyti šią sporto šaką kaip jautrią aplinkai, tvarumo principais besiremiančią veiklą, įkvepiančią žmones prisidėti prie platesnių tvarumo tikslų įgyvendinimo įsitraukiant į dviračių sportą.

Būtini veiksmai:

Dialogas su bendruomenėmis:

● Organizuoti viešus susitikimus su vietinėmis bendruomenėmis, supažindinant jas su dviračių sporto poveikiu ir nauda.

Tvarus išteklių naudojimas

Dviračių sporto renginių organizavimui, inventoriui dažnai naudojamos medžiagos, tokios kaip plastikas ar tekstilė, intensyviai naudoja gamtinius išteklius gamybos procese bei neretai yra sunkiai perdirbamos. Dviračių sporto veiklų rengėjai įsipareigoja siekti, jog jose naudojamas inventorius bei sukuriama infrastruktūra yra įrengiama laikantis sąmoningo išteklių naudojimo principų. Tvarus dviračių sporto veiklų organizavimas remiasi žiedinės ekonomikos principais:

sumažinti, panaudoti pakartotinai, perdirbti, pataisyti ir rūšiuoti. LDSF ir kitos į dviračių sporto veiklas įsitraukusios organizacijos turi sumažinti naudojamų medžiagų kiekį, pirmenybę teikti atsinaujinančioms medžiagoms, sertifikuotiems gaminiams, gamintojams ir partneriams, įsipareigojusiems ir praktiškai realizuojantiems tvarumo tikslus.

Koreguodami renginių organizavimo praktikas vadovaujantis tvaraus vystymosi principais, galime visokeriopai sumažinti materialių bei finansinių išteklių naudojimą. Dviračių sporto bendruomenės narių bendradarbiavimas tarpusavyje bei su išorės partneriais ieškant inovatyvių bei tvarių sprendimų gali sustiprinti tvarių įpročių formavimąsi ir bendruomenės prisiimtų tikslų tvarumo srityje įgyvendinimą.

Būtini veiksmai:

Inventoriaus žiedinė ekonomika:

● Paruošti visą reikalingą varžyboms vykdyti inventorių ir juo dalintis su klubais sumažinant naujų medžiagų pirkimą.

Tvarūs partneriai:

● Pasirinkti tik tvarius rėmėjus ir tiekėjus, kurių veikla remiasi atsakingos gamybos principais.

Socialinis integralumas

Socialiniai aspektai turi svarbią reikšmę įgyvendinant tvarumo tikslus. LDSF įsipareigoja įsitraukti į dialogą su sporto bendruomenės nariais, kurti atvirą, įtraukų, demokratišką sprendimų priėmimo būdą, užtikrinti darbuotojų teises ginančią darbo aplinką, veikti prieš bet kokios formos korupciją, diskriminaciją lyties, rasės, įsitikinimų, religiniais, seksualinės tapatybės, neįgalumo atžvilgiais, ne kilnų sportinį elgesį.

Atkreiptinas dėmesys į sporto judėjimo svarbą propaguojant sveiką gyvenimo būdą plačiajai visuomenei. Sveikos mitybos svarbos propagavimas leidžia sumažinti visuomenės sveikatos problemas, taip pat mažina maisto pramonės sukeliamas šiltnamio dujų emisijas.

Pageidautina, jog dviračių sporto renginių metu siūlomo maisto tiekimo grandinę įtrauktų kuo daugiau vietinės kilmės, tvariai užaugintų produktų, plačiai atsižvelgtų į vegetariškos ar veganinės dietos reikalavimus.

Būtini veiksmai:

Sveika gyvensena:

● Organizuoti edukacinius seminarus dalyviams ir žiūrovams apie tvarų maistą bei fizinio aktyvumo svarbą.

● Varžybų metu tiekti tik vietinį, tvariai užaugintą maistą, įtraukiant vegetariškas ir veganiškas alternatyvas.

Patvirtinta LDSF Vykdomojo komiteto posėdyje 2024 m. gruodžio 10 d.